

ETYKA - Wymagania edukacyjne dla klasy I,II,III

oparte na:

*Programie nauczania etyki w szkole podstawowej – Ludzkie Ścieżki – suplement autorstwa Anny Ziemskiej i Łukasza Malinowskiego;
Chcemy być lepsi – autorstwa M. Gorczyk*

Lp.	Temat	Treści z podstawy programowej	Wymagania i kryteria ocen					
			Czynnościowe ujęcie celów					
			Poziom					
			2	3	4	5	6	
1	Czego będziemy się uczyć na lekcjach etyki? Zapoznanie z programem nauczania i wymaganiami oraz zasadami i wewnętrznymi procedurami w zw. Z COVID-19.		<ul style="list-style-type: none"> omówienie organizacji pracy na lekcjach etyki zapoznanie uczniów z dokumentami, wymaganiami edukacyjnymi, systemem oceniania i programem zajęć 					
2	Ota ja – poznajemy się. Poznajemy samego siebie – moje zalety, moje wady	2.4	Uczeń:	X				
		2.6	<ul style="list-style-type: none"> próbuje nawiązywać kontakty z rówieśnikami, uwzględniając te czynniki, które mogą te relacje zakłócać, np. widzi zależność między wyśmiewaniem się z kogoś a poprawnością stosunków z tym kimś, złośliwością a powstawaniem konfliktów itp. 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> potrafi kontaktować się z rówieśnikami o rażąco inny wyglądzie, narodowości, stopniu sprawności; nie ocenia innych ludzi na podstawie ich zewnętrznych cech lub pochopnie, wie, że taka ocena może być źródłem przykrości dla innych ludzi. 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> nie chełpi się z żadnego powodu, nie przechwala, czy to z racji większych niż inni umiejętności w jakiejś dziedzinie, czy też z racji posiadania lepszych niż inni rzeczy. 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> we wszystkich konfliktach potrafi dostrzegać winę nie tylko cudzą, ale i swoją, posiada odwagę cywilną, umie przyznać się do swych błędów. 				X	

			<ul style="list-style-type: none"> • jest prawdomówny, rozumie, że kłamstwo nie jest dobrym sposobem na przezwyciężanie trudności i konfliktów w życiu codziennym. 						X
3	Ja i moja rodzina – więzi międzyludzkie.	1.11 2.1	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń docenia wartość, jaką w jego życiu stanowi rodzina. 	X					
			<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że nieodpowiednimi słowami, gestami może komuś z rodziny sprawić przykrość. 		X				
			<ul style="list-style-type: none"> • z szacunkiem traktuje członków rodziny, rozumie znaczenie dobrych stosunków z rodzeństwem. 			X			
			<ul style="list-style-type: none"> • pamięta o świętach członków rodziny. 				X		
			<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega wagę wyrażania wdzięczności i przywiązania do rodziny, choćby za pomocą drobnych gestów, słów czy czynności. 					X	
4	Ja, mój pokój i moja klasa.	2.1	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie wagę estetycznego wyglądu swojego najbliższego otoczenia. 	X					
			<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że uporządkowany pokój i klasa służą jego zdrowiu i dobremu samopoczuciu. 		X				
			<ul style="list-style-type: none"> • zdaje sobie sprawę, że jest oceniany przez innych ludzi, że dbałość o porządek i estetykę swojego otoczenia jest jego wizytówką. 			X			
			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie uporządkowania w naturze człowieka. 				X		
			<ul style="list-style-type: none"> • używa argumentów za i przeciw w odniesieniu do pojęć: ład, chaos. 					X	
5	Świat ludzkich wartości.	1.2 2.4	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie: wartość 	X					
			<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wymienić przykłady wartości 		X				
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wartości w swoim życiu 			X			
			<ul style="list-style-type: none"> • rozumie na czym polega: obiektywizm wartości i hierarchia wartości 				X		
			<ul style="list-style-type: none"> • jest świadomy dokonywanych życiowych wyborów między wartościami 					X	
6	Ręce są do tego, by...	1.5	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie potoczne pojęcie obowiązku 	X					
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady obowiązków względem siebie i innych 		X				

			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady co w zakresie obowiązku musi, powinien, może, a czego nie wolno 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia jakie motywy skłaniają do respektowania obowiązków 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady sytuacji kiedy obowiązki wchodzą ze sobą w konflikt. Uzasadnia wypowiedź 					X
7	Nasze zdrowie, dbamy o higienę i estetyczny wygląd.	1.4	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie co to znaczy prowadzić zdrowy styl życia 	X				
		1.5	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zdrowego stylu życia 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje zależności pomiędzy sposobem odżywiania a stanem zdrowia. 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • jest odpowiedzialny za własne zdrowie i troski o nie 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • potrafi użyć argumentacji w etyce 					X
8	Słowa jak klucze – zwroty grzecznościowe i nie tylko.	2.3	<ul style="list-style-type: none"> • zna i posługuje się „słowami-kluczami” (proszę, dziękuję, przepraszam) 	X				
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady sytuacji, w których stosuje w/w słowa 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> • w codziennych sytuacjach stosuje zasady dobrego wychowania, 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie czy warto stosować magiczne słowa? 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • formułuje własną „złotą myśl” o magicznym słowie 					X
			<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie życia 					
			<ul style="list-style-type: none"> • porównuje i odnajduje związki: moje życie – życie moich rodziców, czy zastanawiam się nad tym? 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie: po co żyje? Czy pytanie to jest potrzebne? Co o tym sądzi? Co na ten temat sądzą inni? 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady sentencji o życiu z literatury i filmu 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • formułuje własną „złotą myśl” o życiu. 					X
9	Ja i moje obowiązki.	1.5	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi odróżnić czynności wykonane byle jak od wykonanych rzetelnie. 	X				
			<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że starannie wykonana praca może być źródłem radości i satysfakcji. 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> • wie, że jest oceniany ze względu na jakość swojej pracy. 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie też, że nie każdą pracę jest w stanie wykonać 				X	

			perfekcyjnie, że różni ludzie są uzdolnieni w różny sposób, ten, kto nie ma słuchu muzycznego, nie zaśpiewa tak jak uzdolniony śpiewak, ale może postarać się to zrobić jak najlepiej w granicach swoich możliwości.					
			• ma świadomość, że „opłaca się” porządnie wykonywać pracę, że ułatwia to życie, choć pozornie może się wydawać, że jest odwrotnie.					X
10	Ja i moje ciało.	2.5	• uczeń rozumie potrzebę dbałości o czysty, estetyczny wygląd; rozumie potrzebę mycia rąk przed jedzeniem itp.	X				
			• używa w życiu codziennym przyborów toaletowych, takich jak mydło, grzebień, szczotka.		X			
			• wie, jakie przybory mogą służyć jemu, a jakie przeznaczone są dla dorosłych.			X		
			• potrafi zachować się w toalecie, korzystać z umywalki zgodnie z jej przeznaczeniem.				X	
			• umie szanować urządzenia sanitarne w szkole i w domu.					X
11	Ja i dobre maniery.	2.6	• używa słów grzecznościowych: przepraszam, dziękuję, proszę –zarówno w stosunku do dorosłych, jak i rówieśników.	X				
			• gdy przychodzi do szkoły, kłania się nauczycielom i innym osobom.		X			
			• ustępuje miejsca innym, np. młodszym koleżankom i kolegom.			X		
			• nie używa siły stojąc w kolejce, czekając na coś.				X	
			• potrafi zachować się przy stole, w sposób kulturalny spożywa posiłki.					X
12	Prawo do życia, prawo do szczęścia.	1.10	• wyjaśnia pojęcia: życie, szczęście • zna pojęcie indywidualności	X				
			• podaje przykłady: co w życiu daje człowiekowi szczęście • wyjaśnia pojęcia: jednostka, osobowość, wyjątkowość, indywidualność		X			
			• zna podstawowe prawa każdego człowieka w potocznym rozumieniu: prawo do życia i prawo do szczęścia podaje przykłady literackich lub filmowych indywidualistów			X		

			<ul style="list-style-type: none"> • zna konsekwencje prawa do życia, prawa do szczęścia określa czynniki kształtujące osobowość człowieka. 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje refleksji: czym jest życie? czym jest szczęście? 					X
13	Bieda i bogactwo.	1.9	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie dobrobytu 	X				
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady dobrobytu z życia codziennego 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia swoją odpowiedź czy dobrobyt jako cel jest dla wszystkich czy tylko dla niektórych? 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • polemizuje czy dobrobyt daje szczęście? 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • analizuje czy dobrobyt ma wartość moralną. 					X
14	Wędrowką jest życie człowieka.	1.7	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie życia 	X				
			<ul style="list-style-type: none"> • porównuje i odnajduje związki: moje życie – życie moich rodziców, czy zastanawiam się nad tym? 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie: po co żyje? Czy pytanie to jest potrzebne? Co o tym sądzi? Co na ten temat sądzą inni? 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady sentencji o życiu z literatury i filmu 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • formułuje własną „złotą myśl” o życiu. 					X
15	Sens i wartość życia.	1.7	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytanie: czym jest sens życia, podaje przykłady 	X				
			<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między sensem życia, a celem życia 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady w kontekście: życie harmonijne a życie wartościowe, życie warte przeżycia 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje literackie i zasłyszane przykłady dotyczące sensu życia 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje własną „złotą myśl” dotyczącą sensu życia. 					X
16	Ja i inni uczniowie z mojej szkoły.	1.10	<ul style="list-style-type: none"> • nie wykorzystuje przewagi swojej siły i doświadczenia do żadnych form oszukiwania czy wykorzystywania kolegów. 	X				
			<ul style="list-style-type: none"> • kolegów ze swojej i innej klasy traktuje jednakowo. 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> • stosuje formy grzecznościowe w kontaktach z kolegami i koleżankami, mówi np. „cześć”, kiedy spotyka innych uczniów 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia bezsensowne skarżenie od sytuacji, o których powinien zawiadomić nauczyciela. 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • wszystkie konflikty stara się rozwiązać polubownie, jest prawdomówny wobec rówieśników i dorosłych. 					X

17	Ja i czas wolny.	2.5	• zna Potrafi wskazać na różne formy czynnego wypoczynku, jak sport, czytanie, spacer po ciekawych miejscach, spotkania z przyjaciółmi, zabawa, pomoc rodzicom, działalność plastyczna.	X				
		2.6	• potrafi wskazać na różne formy czynnego wypoczynku, jak sport, czytanie, spacer po ciekawych miejscach, spotkania z przyjaciółmi, zabawa, pomoc rodzicom, działalność		X			
			• z rozsądkiem potrafi korzystać z tego, co proponują media; zna kryteria, którymi powinien się kierować przy wyborze programów telewizyjnych, gier komputerowych.			X		
			• umie dostrzec mnogość rzeczy wartych poznania i rozumie, że czas wolny może temu służyć.				X	
			• potrafi tak zaplanować dzień, aby znaleźć czas na realizację własnych zainteresowań.					X
18	Ja i piękno w moim otoczeniu.	2.4	• potrafi dostrzec piękno zarówno w przyrodzie, jak i wśród wytworów człowieka.	X				
			• wie, że jeśli nie podobają mu się prace innych dzieci, nie powinien ich głośno komentować; rozumie, że nie należy wyśmiewać dokonań innych, nawet jeśli uważa się je za nieudane.		X			
			• czuje się odpowiedzialny za estetykę swojej klasy i szkoły.			X		
			• potrafi należycie zachować się w muzeum, teatrze, galerii itp.				X	
			• rozróżnia te zachowania, które szczególnie przeszkadzają innym w odbiorze dzieł sztuki.					X
19	Co to jest tożsamość? Kształtuj swoją tożsamość.	1.1	• rozumie pojęcie tożsamość	X				
			• zna elementy składające się na tożsamość człowieka		X			
			• podaje charakterystyczne cechy swojej tożsamości			X		
			• wymienia różne aspekty zagadnienia tożsamości: społeczna, osobista.				X	
			• podaje cechy w/w aspektów tożsamości.					X
21	Czy obowiązek może być czymś przyjemnym?	2.6	• rozumie potoczne pojęcie obowiązku	X				
			• podaje przykłady obowiązków względem siebie i innych		X			

			<ul style="list-style-type: none"> • określa swoje obowiązki w społeczności rodziny, klasy, szkoły podaje przykłady co w zakresie obowiązku musi, powinien, może, a czego nie wolno 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia jakie motywy skłaniają do respektowania obowiązków 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady sytuacji kiedy obowiązki wchodzą ze sobą w konflikt. Uzasadnia wypowiedź. 					X
22	Być sędzią sprawiedliwym – czyli o sprawiedliwości.	1.11	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zdefiniować pojęcie sprawiedliwości 	X				
			<ul style="list-style-type: none"> • umie wskazać na przykładach życia codziennego realizację pojęcia sprawiedliwości 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> • szuka i odnajduje w życiu współczesnego człowieka przykłady sprawiedliwego postępowania i sprawiedliwego działania 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • rozumie subiektywny i obiektywny sens sprawiedliwości 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że sprawiedliwość jest wartością etyczną. 					X
23	Ja i dorośli.	1.11	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie potrzebę poprawnego układania stosunków z dorosłymi. 	X				
			<ul style="list-style-type: none"> • wie, że nie każdy dorosły kieruje się dobrymi intencjami i nie każdy jest przykładem do naśladowania. 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> • szacunkiem odnosi się do osób starszych, rozumie potrzebę udzielania im pomocy. 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • stosuje formy grzecznościowe w odniesieniu do dorosłych, kłania się, gdy napotka znajome osoby bez względu na funkcje, jakie pełnią w jego otoczeniu. 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość istnienia więzi społecznej opartej na zaufaniu i szczerości. 					X
24	Na urodzinach u koleżanki lub kolegi.	2.6 1.11	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi stosownie zachować się w czasie urodzinowego przyjęcia; potrafią złożyć życzenia koledze, koleżance. 	X				
			<ul style="list-style-type: none"> • zachować umiar w jedzeniu, nie gromadzić na talerzu jedzenia na zapas. 		X			

			<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że nie należy oceniać przyjaźni koleżanek i kolegów na podstawie wielkości czy też ceny zakupionego prezentu 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • wie, że zabawy, żarty nie powinny uprzykrzać życia innym domownikom, że powinno się szanować zabawki, meble i inne sprzęty w domu kolegi. 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że nie powinien być zbyt ciekawski i zaglądać w każdy zakamarek cudzego mieszkania lub brać do ręki wszystko, co zobaczy. 					X
25	Oglądam telewizję, DVD, czytam prasę, korzystam z komputera.	2.4	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi dostrzegać zalety i zagrożenia związane z telewizją. 	X				
			<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić programy wartościowe od bezwartościowych; krytycznie odnosić się do przekazywanych przez media treści. 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie uzależnienia od telewizji czy komputera, potrafią korzystać z mediów w sposób „planowy”, nie bezmyślny i automatyczny. 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega rolę dorosłych jako przewodników po świecie mediów, zwracają się do nauczyciela, rodzica po radę dotyczącą tego, jakie programy TV lub gry czy programy edukacyjne warte są uwagi. 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • zdaje sobie sprawę z tego, że reklama może być narzędziem manipulacji, że może wymuszać czy wzbudzać pragnienie posiadania różnych rzeczy, niekoniecznie potrzebnych czy wartościowych. 					X
26	Empatia, czyli jak zrozumieć drugiego.	2.4	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie empatii 	X				
			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zachowań charakteryzujących się empatią 		X			
			<ul style="list-style-type: none"> • zna cechy charakteryzujące empatię (współodczuwanie, miłosierdzie, współczucie) 			X		
			<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje oceny postaw charakterystycznych dla empatii 				X	
			<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia potrzebę empatii w życiu codziennym – jak, kiedy i dlaczego? 					X
27	Czy przyjaźń jest iluzją?	1.6	<ul style="list-style-type: none"> • umie zdefiniować pojęcie przyjaźni 	X				

	Podróż w krainę przyjaźni. Mój wymarzony przyjaciel.		<ul style="list-style-type: none"> • podaje różnicę między przyjaźnią, znajomością, koleżeństwem • szuka i odnajduje w otoczeniu przykłady przyjaźni • wymienia cechy swojego przyjaciela • uzasadnia swoje stanowisko na temat przyjaźni i roli jaką odgrywa we wzajemnych relacjach między ludźmi 	X				
28	Wzajemne zaufanie.	1.6 2.4	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie zaufania • określa czemu ma służyć zaufanie • określa rolę zaufania w stosunkach między ludźmi • tworzy własną sentencję o zaufaniu • wyraża swój pogląd w odniesieniu do sentencji A. Einsteina „ Jeśli ktoś nie dba zbyt o prawdę w sprawach drobnych, nie można mu ufać w sprawach istotnych”. 	X	X			X
29	Tolerancja - nie wszyscy jesteśmy tacy sami – co nas łączy mimo wielu różnic?	2.3	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie tolerancji • podaje przykłady zachowań nietolerancyjnych z życia codziennego • zna rodzaje tolerancji • podaje powody nietolerancji • uzasadnia zdanie „Wszyscy jesteśmy tacy sami, choć każdy z nas jest inny”. 	X	X		X	X
30	Każdy ma swoje zdanie – tak sądzę, myślę, czuję...	2.3	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie tolerancji • znajduje trzy osoby, które mają te same cechy lub te same umiejętności albo pasje • jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp.; wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa • wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa • rozumie, że ludzie mają równe prawa, niezależnie od tego, gdzie się urodzili, jak wyglądają 	X	X		X	X
31	Co to jest szczęście? Poszukiwanie treści moralnych w utworach literackich.	1.6	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie szczęścia • omawia czym jest szczęście dla niego. • omawia czym jest szczęście dla jego najbliższych. • porównuje swoją wypowiedź dotyczącą szczęścia z 	X	X		X	X

			wypowiedziami kolegów/ koleżanek						
			• wymienia filozofów (Sokrates i Arystoteles) dla których ważne było pojęcie szczęścia.						X
32	Co to jest szczęście? Mądrość w wyborze życiowych celów.	1.6	• rozróżnia i hierarchizuje przyjemność, zadowolenie i szczęście	X					
			• rozróżnia szczęście krótko- i długotrwałe		X				
			• potrafi analizować pojęcia szczęścia i nieszczęścia			X			
			• analizuje na przykładach związku między działaniem sumienia a stanem szczęśliwości				X		
			• tworzy własną sentencję o szczęściu.						X
33	Utrwalenie wiadomości i umiejętności na etyce.								
34	Usystematyzowanie wiadomości i umiejętności na etyce.								